

Aan Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk
T.a.v. de heer W.H. Blok

Uw brief van: 22 februari 2021
Uw kenmerk:
Bijlage(n):
KvKnummer:

Ons kenmerk: 255278
Contact: F. Hesper
Telefoonnummer: 0180
Team: Beleid & Ontwikkeling SD
Datum: 12 maart 2021

Betreft: reactie op gevraagd advies regiovisie jeugdhulp

Geachte heer Blok,

Op 29 oktober 2020 heeft u deelgenomen aan de consultatieronde van de concept regiovisie en heeft u input gegeven. Vervolgens bent u gevraagd formeel advies uit te brengen voorafgaand aan vaststelling in onze gemeenteraad. Op 22 februari jl. ontvingen wij uw gevraagd advies, waarvoor dank.

Advies 1a

Onlangs hebben we ook kennis kunnen nemen van de Kadernota 2022 Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond, en de daarin voorstelde financiële kaders 2021 – 2024. Vier zaken vallen ons hierbij op. Normaliter wordt eerst een visie – gebaseerd op maatschappelijke urgentie – ontwikkeld en worden aan de hand van die visie de financiële kaders opgebouwd. Uit de GRJR-aanbiedingsbrief bij de bovengenoemde Kadernota blijkt dat er een omgekeerde volgorde wordt gehanteerd: eerst worden de financiële kaders vastgesteld, en binnen die kaders mag een visie worden ontwikkeld. Op zijn minst zou er een goede wisselwerking moeten zijn tussen deze twee visie/ambities en budget. Die wisselwerking missen we.

Antwoord 1a

Ter voorbereiding op de conceptbegroting van 2022 van de GRJR is de kadernota opgesteld, deze zal ook voor de conceptbegroting 2023 worden opgesteld. Het betreft een document van de GRJR wat geen directe relatie heeft met deze regiovisie.

Advies 1b

In de financiële kadernota wordt een bedrag van ca € 250 miljoen nagenoeg uitsluitend ingezet op de regionale infrastructuur, inclusief overheadkosten. Er wordt geen recente informatie gegeven over welk aandeel de gemeenten van de hun toegewezen rijksmiddelen inzetten voor de regionale infrastructuur en welk aandeel ze inzetten voor de lokale infrastructuur. Volgens een gemeentelijke beleidsnotitie was in het begin van de decentralisatie (2015) de verhouding regionaal – lokaal 78,5 – 21,5. Voor zover bekend is de verhouding niet veranderd. Is die aanneme juist?

Antwoord 1b

Deze aanname is niet juist. Sinds 2015 zijn meer taken overgedragen van regionaal naar lokaal, deze verhouding is daarmee veranderd. Deze verhouding is niet bekend voor de 14 andere gemeenten, voor Ridderkerk is de verhouding als volgt:

Overzicht uitgaven	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inzet wijkteams	€ 1.378.816	€ 1.715.098	€ 1.607.626	€ 2.228.455	€ 2.402.976	€ 2.132.447	€ 2.591.700
Lokale jeugdhulp ZIN	€ 269.524	€ 517.860	€ 1.274.921	€ 1.680.188	€ 2.182.507	€ 2.434.992	€ 2.010.000
PGB lokaal	€ 455.532	€ 442.508	€ 376.001	€ 491.296	€ 677.733	€ 606.666	€ 608.700
GRJR regio	€ 4.905.000	€ 5.010.000	€ 4.905.000	€ 5.410.000	€ 6.440.000	€ 8.565.000	€ 7.055.819

Advies 1c

In de GRJR kadernota wordt voorgesteld om in 2021 t/m 2024 telkens 1 % per jaar om te buigen. Of dit is bedoeld om 'de beweging naar voren' te maken (verschuiving van regionaal specialistische jeugdhulp naar lokale eerste lijn jeugdhulp) te realiseren, dit is niet duidelijk.

Antwoord 1c

Dit is bedoeld om de beweging naar voren te maken.

Advies 1d

Het lijkt ons niet realistisch om de negen lokale doelen/bouwstenen te realiseren binnen de hierboven genoemde financiële middelen. Dan komt men niet verder dan intenties. Het MBR heeft eerder bij de Ridderkerkse beleidsnota Integraal Beleid Sociaal Domein geadviseerd een groter aandeel van het jeugdhulp budget dat het rijk toekent aan de gemeenten te bestemmen voor de lokale infrastructuur (preventie en eerste lijn zorg). Kortom: de vraag is of de ambitie van 'Nabij en passend' kan worden gerealiseerd binnen de huidige financiële kaders.

Antwoord 1d

Wij verwachten dat de ambitie van de regiovisie kan worden gerealiseerd binnen de huidige financiële kaders, met de kanttekening dat wij geen invloed hebben op autonome ontwikkelingen. De 15 gemeenten van regio Rijnmond voeren een gezamenlijke lobby naar het Rijk voor structureel meer middelen.

Specifieke opmerkingen

- Pag. 4-6 Waarom deze visie?

Toevoegen: Ontschotten: sector overstijgende aanpak. Onlangs bepleitten de besturen van enkele zorgverzekeraars om meer dwarsverbanden aan te brengen tussen o.a. de ZVW, de jeugdwet, de WMO, de jeugdgezondheidszorg e.d. en om bovenlokale/regionale experimenten te doen op dit gebied. Komen daar aanvullende budgetten, bijv. vanuit de zorgverzekeraars voor beschikbaar?

Antwoord

De budgetten betreffende jeugd GGZ van de zorgverzekeraars zijn per 2015 overgeheveld naar de gemeenten. Wij zijn voorstander van het aanbrengen van meer dwarsverbanden. Deze is omschreven in de bouwsteen vraagverheldering: "de vraagverheldering maakt – waar nodig – wel gebruik van expertise uit de aanpalende domeinen zoals onderwijs, jeugdgezondheidszorg, Wet maatschappelijke

ondersteuning en Participatie. Bij vraagverheldering gaat het ook om wonen, veiligheid en zicht op trauma, medische zorg, armoede en schulden”.

- *Pag. 8 Punt 2 Een sterke lokale infrastructuur.*

Toevoegen: Bouwsteen 10 (wellicht bouwsteen 1) Sterker inzetten bij lage Sociaal Economische Status. Er is veel literatuur dat problemen in de opvoeding en opgroeien zich in grotere mate voordoen in geval van een lage Sociaal Economische Status. Vooral de hoogte van de opleiding van de ouders, een langdurige geschiedenis van (jeugd-)zorg en opgroeien in één ouder gezinnen verhogen de kans op de noodzaak om jeugdhulp te moeten verlenen. Lokaal dit instrument benutten.

Antwoord

In de regiovisie is bij de bouwsteen een goed opvoedkundig klimaat en inzet op preventie beschreven dat we willen inzetten op het bevorderen van de gezondheid en sociale vaardigheden van alle gezinnen. Het aantal gezinnen met een lage Sociaal Economische Status verschilt echter per gemeente, dit betreft een regiovisie van 15 gemeenten. Voor Ridderkerk is dit nader uitgewerkt in de nota Integraal Beleid Sociaal Domein.

- *P. 8-9 Bouwsteen Een goed opvoedkundig klimaat en inzet op preventie.*

Toevoegen: inzetten op hulp aan ouders bij huwelijk- en relatieproblemen en in geval van echtscheiding. Kortom; inzetten op krachtige gezinnen. Ook inzetten in geval van problemen met integratie en dreigende marginalisering.

Antwoord

Hulp aan ouders bij huwelijk- en relatieproblemen met kinderen maakt onderdeel uit van de jeugdhulp. Problemen met integratie en dreigende marginalisering kan ook onderdeel uitmaken van jeugdhulp of begeleiding door het wijkteam.

- *P. 11 punt. 2.2 investeren in vraagverheldering en indicering, onderdeel 'het resultaat'*

Toevoegen: het element 'welke hulp is er eerder geboden en wat was het resultaat?'

Antwoord

Dit maakt onderdeel uit van de vraagverheldering, er wordt altijd gevraagd naar hulp die eerder is geboden en wat het resultaat ervan is geweest.

- *P. 11 punt. 2.4 Ruimte voor het bieden van hulp door de lokale infrastructuur.*

Meer capaciteit (inhoudelijk, methodisch en in volume) voor (al dan niet groepsgerichte) psycho-educatie (is geen therapie) sociaal-emotionele competenties t.a.v. autonomie en relaties van ouders en kinderen. Hiermee wordt de 'eigen kracht' geactiveerd en geoperationaliseerd. Tevens meer capaciteit voor directe eerstelijns hulp aan ouders en kinderen. Dus meer dan consultatie en advies. Versterken eerstelijns hulp.

Antwoord

Het streven van de regiovisie is zoveel mogelijk eerstelijnszorg, consultatie en advies inzetten. Dit doen we bijvoorbeeld door:

- Intensiveren van preventief werken en vroegsignalering.
- Meer outreachend werken.
- (Meedenken over het) doorontwikkelen van collectieve voorzieningen.
- De verbinding met de 0-de lijnszorg

- P. 12-13 punt 2.6 Afstemming onderwijs en jeugdhulp.

De hier voorgestelde samenwerking is gericht op de versterking van de onderwijsstructuur c.q. de schoolloopbaan van de jongeren. Echter, veel leerlingen en opvoedsituaties hebben de maken met onderwijs overstijgende vragen, die primair moeten worden opgepakt in de gezinssituatie. Indien onderwijs dit constateert, dient capaciteit bij de (lokale) jeugdhulp beschikbaar te zijn om dit aan te pakken. Dit gebeurt nu te weinig. De afstemming onderwijs en jeugdzorg behoeft in die zin een verbreding.

Antwoord

Zowel het onderwijs als de gemeente hebben hun eigen wettelijke taak wat betreft het zorgen voor een goede zorgstructuur op scholen en het bieden van passende jeugdhulp. Als gemeente investeren wij in deze samenwerking door de inzet van schoolcontactpersonen op het onderwijs. Dit wordt binnenkort uitgebreid naar de Kinderopvang en de inzet op het Voortgezet onderwijs wordt geïntensiveerd.

- P.13 punt Ondersteunen huisarts in vraagstelling en verwijzing.

In aanvulling op wat hier is verwoord is het nog belangrijker dat de huisarts kan samenwerken met een lokaal (jeugd)zorgteam om laagdrempelig eerstelijnszorg aan te bieden. Dit is vooral van belang voor gezinnen met een kleine portemonnee die niet in staat zijn om – bij verwijzing naar de (J)GGZ - de eigen bijdrage ZVW te moeten aanspreken.

Antwoord

Het uitgangspunt is de juiste hulp op het juiste moment, daarvoor is een goede samenwerking met en ondersteuning van de huisarts van belang, dit doen wij door het inzetten van een POH GGZ Jeugd. Overigens valt de Jeugd GGZ sinds 2015 onder verantwoordelijkheid van de gemeenten en niet meer onder de ZVW. Daarmee is geen sprake van een eigen bijdrage voor de Jeugd GGZ.

- P. 15 Toevoegen bouwsteen 2.11 Vaststellen realistische caseload voor de lokale teams.

Goede preventie en eerstelijnszorg kunnen alleen effectief zijn als er gewerkt kan worden met een realistische caseload. Lokale teams worden in feite overvraagd, zowel qua aantal hulpverleningen als qua diversiteit in problematiek. Er is te weinig zicht op wat een lokaal team kan, c.q. wat van een lokaal team kan worden verwacht. Tevens aandacht voor deskundigheidsbevordering van de professionals in de lokale teams.

Antwoord

De komende jaren verschuift het accent van de wijkteams naar netwerksamenwerking, hulpverlening en casusregie. De gemeente neemt een meer prominente rol in bij de toegang en toeleiding naar specialistische hulpverlening. De ontwikkelpunten voor de wijkteams zijn voornamelijk gelegen in:

- Intensiveren van preventief werken en vroegsignalering.
- Meer outreachend werken.
- (Meedenken over het) doorontwikkelen van collectieve voorzieningen.
- De verbinding met de 0-de lijnszorg.

Pagina 5 van 5

- *Tevens pleiten we voor een analyse van het huidige financiële systeem. Wat werkt er niet goed en zijn er oplossingen? Wat werkt goed en moeten we behouden of uitbreiden?*

Antwoord

Het is niet duidelijk welk financieel systeem u bedoelt, kunt u dit verduidelijken? Wat betreft de financiering vanuit het Rijk voeren de 15 gemeenten van de regio Rijnmond een gezamenlijke lobby voor structureel meer middelen.

- *Is er een knelpuntvisie? in welke mate zijn knelpunten met elkaar verbonden?*

Antwoord

Het is niet duidelijk wat u bedoelt met een knelpuntvisie, wij gaan hierover graag met u in gesprek.

- *Zo'n knelpunt kan zijn: de wachttijd tot er specialistische hulp beschikbaar komt. Kan er in die gevallen noodhulp beschikbaar worden gesteld?*

Antwoord

Indien noodzakelijk is altijd noodhulp/crisishulp beschikbaar. Wij investeren ook vanuit de regio in de aanpak van wachtlijsten. Binnenkort wordt een raadsinformatiebrief verstuurd over de stand van zaken.

- *'Jongeren en gezinnen weten in veel gevallen wat werkt en wat niet'. In die gevallen is kritisch meedenken en maatwerk van belang. Eigen kracht is een belangrijke factor voor succes, maar overschatting van eigen mogelijkheden of het buiten de deur houden van 'meekijkers' liggen hier ook op de loer.*

Antwoord

Het uitgangspunt van deze visie is het versterken van de eigen kracht van het gezin en zo laagdrempelig mogelijk hulp inzetten. We ondersteunen uw oproep dan ook van harte.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

